

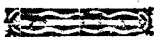

A ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 13. Januáriusban 1790.

Fazakastól mind fenekig elegyes.

A F. Tsálszár nem leg-egészségesebb --- Noha Fe-
rentz fő Hertzeg és ennek hites társa *Erfébeth*
Hertz. Afzizony a múlt Vasárnap az Udvari Bálház-
ba nem tsak meg-jelenének, hanem tántzólának-is. —
Hogy a' Prufzszusnak háboruja van olly bizonyos,
mint 3-szor 3 — 9, a' többit ezután bővebben. F.
M. B. *Laudonnak* Tábori kézülete jön-fel Magyar-
országából, mely ezen hónapnak végén Bétsben lé-
szen. Ez nem annak a' jele, mintha ezen leg-ből-
tsebb Vezér a' jövő esztendőben a' tsata piatzon
meg-jelenni nem kívánna; hanem némellyek itéleté-

szerint más-felől fogja a' *Márs* hadi-kotzkáját for-
gatni. — A' Békeiséghez igen kevés reménységek
vagyon az idén a' dolgokat előre szemlélő Politi-
kutoknak, a' mint ezt az Austriában ki-adott ha-
di-adó, mely szerint minden kétfzeresen fizeti azt,
a' mit tavaly fizetett, es még a' Izólgálók-is fizet-
ni fognak, bizonyítja. Ezen hadi-adóról költ ren-
delett következő Levelünkben látni. — Egy szó-
val a' Prufszusnak háboruja van; az Anglus pe-
dig ezen környüállatok között vagyon: „

Londonból ezt írják: „ Most az elztendőnek ép-
pen abban a' szakaszában vagyunk, midőn a'
fegyverből minden hajókat le-szoktanak vetkeztet-
ni, Angliában pedig minden hajót fegyverbe most
öltöztetnek. A' ki-kötő rév-partakon éjjel nappal
sereglenek a' hajósok és a' tengeri tsatához készü-
lők. Mit jelentsen ezen szörnyü készüllet? lehet ki-
nek kinek gondolni, de nem bizonyos; azonban
nem kis okanak kelletik lenni; mert az a' takaras
Gazda, fő *Minister Pitt* ezt ok nélkül nem tselek-
lzi. Az Austria Belgiumi mozgás nagyobb érzé-
kenységet okozott itt mint a' Frantzia-országai lár-
ma; melynek még bámúlásra méltó jó vége lészén.
Egész Angliába közönségessé tététt, hogy egy Ha-
zafi-is idegen szolgálatot nem vállalhat, sőt ha ide-
gen szolgálatban vagyon-is visszahivatik. Angliá-
nak háboruja van — de pénze is elég van; adós —
de maga Országán kívül egy fél-pénzel sem; e' pe-
dig tsak olyan adótság, mint mikor az Atya a'
fianak, vagy a' fiu az Attyának adós. — Lengyel-
ország esküszik, hogy neki Mártiusnak végére 150
ezer

ezer katonáinak talpon kelletik állani. — Nézd a' következő Kurirban a' Konstantinápolyi Tudósítást a' *Szultán* rendelkezéséről. — Mit tsinál Hollandia? Satitát; de pénzt és hajót ad az Anglusnak. — Mit tsinál Portugallia? Itt-is a' Frantzia-országai Pestistől tartanak; mivel a' Lisabonába származott Frantzia kereskedők, kik itt nagy számmal találtak, már Nemzeti köntösbe öltöztek, mely az Udvarnak szemébe tűnéen rendelést tett, hogy a' Frantzia kereskedőkre figyelmezzenek. A' Frantzia környül-ál-láfokról itt az Ujság-Levelekben-is semmit irni nem szabad; és a' mellyek idegen Országból jönnek-is a' Harmintzadon mind meg-égettetnek. A' Királyné egy Levelet küldött maga minden Országabéli Püspökökhöz, hogy a' Népet Keresztényi és jobbágyi kötelefségekre intsék. Ezt a' bölts Királyné jól ítélte, hogy a' nép szive a' Papság' kezében: mert ez fel-bonthatja, ha akarja a' Királyi székeket is, de állandókká-is teheti azokat. Tehát méltán ezeket nevezhetjük a' békeférségnek és edgyefségnek első lántz-szemeinek. — Belgium tsak ugy van a' mint lehet, és a' mint nem-is gondoltuk. *Timokról* ezt írják Budára, és onnan az Ujság-Levelek az egész Világra: „ Dec. 30-dikán érkezék egy Tiszt, mint Kurir, *Gládovából* Belgrádba, ki Feldmarsal Gróf *Vallisnak* egy Török irással lévő Levelet hozza, melynek értelméről még semmi bizonyost nem tudunk. Ezen Kurirnak beszéde-szerint, mint egy 10-ezerből álló Török Sereg a' *Timoknál* lévő *Brana-vázt* Szabad-fergét megtámodván, azok közzü egy néhány 100-at le-vágott és el-szélesztett, és *Timok-*

adl 2 Sorompos erősséget azoktól el-vett és el-fog-lalt. Ezután az ellenség 3 Követet küldött *Gládovába*, kik *Obefer Liptaynak* ezen kéréssel adta-nak-által egy Levelet, hogy azt leg-ottan *B. Laudonhoz* küldeni el-ne múlassa. Ezt erősíti egy *Méhádiából* jött Levél-is, melyben az iratik, hogy *Obefer Erte*, a' *Latterman* Sergétől, *Belgrádba* küldett mint Kurir, hogy egy *Török* Levelet vinne oda. A' *Törökök* tsak más fél mért-földnyire állanak *Gládovától*; de már mnst az ott lévő kevés számú népnek legittség küldötett, mihelyt ezen Levél meg-érkezett.

Azokban a' 21 Ispotályokban, mellyeket a' *Szent János Szerzetebéli Könyörületes Papok* a' *Német és Magyar tartományokban* birnak, a' múlt esztendőben 11 ezer 209 beteget minden vallás vagy személy vállagatás nélkül ki-tartattanak és orvasoltanak, kik közzül 9969-en ki-gyogyúltanak. 1240-en meg-hóltanak. Ezen betegeknek nagyobb része *Hazabéliek*, a' többiek vóltanak minden *Státusból* egész *Europából*, 3-mon vóltanak *Asiából*, 1 *Afrikából*. Ezen Szerzetnek hasznáról és szükség vóltáról elég tanu-bizonyság ez. — *Bétsben* és egész *Aufriában* *Tavaszi* napok vagynak; szár kö-zépig úfzszuk a' sárt. *Tseh-országban*, *Gallitsban*, *Bukovinában*, *Morvában* mindenütt gyenge az idő; hanem bejebb *Móldvában* és *Oláh országban* rend-kivül sok hó esett, és már *Dec. közöpe-felé* tsak nem szenvedhetetlen hideg uralkadik vala. — *Belgrádba*, a' *Zemlinből* jött *Levelek-szerint*, 200 mi-názók küldöttettnak, kik a' *Vár* allyát egész fietség-gel

gel minázni mondotnak. Mi végre? senki sem tudja, még titok. A' minákból azt itélik, hogy a' Várat akarnák ez által el-hányatni. — A' Lembergöl Dec. 20-dikán költ Levelek-szerint a' Galitsban öszvé-gyült 25 ezerből álló Ts. Királyi Sereget F. M. L. B. *Alvintzi* fogja vezérelni. A' Lembergiek tsudálkoznak ezen sok számból álló fegyveres népnek ide gyülésén, és az okát találgatják, de nem tudják. A' Regementek, mellyekből ezen Sereg fog állani, a' *Lembergi Levelek-szerint* ezek: Fő H. *Ferdinánd*, *Gyulay*, *Eszterházi Antal*, *Devins*, *Karajtzai*, *Haddik*. A' Tsászár Könnyü lovasai és *Valdek*. Ezen Seregek számos ágyukat visznek magokkal, és *Czamosfiban*; *Sianislovban*, *Brodiban* és *Tarnopolban* nagy Magazinumokat állittanak. — Dec. 18-dikán azt írják Temesvárról, hogy Bánáti Sereg, kinek Fő-Vezére G. *Vartensleben*, így fekszik téli fásban: „Generál G. *Vartensleben* Ur a' fő hadi-szállásnak nagyobb részével *Lugoson* marad. A' tábori Posta-hivatal a' *Comissáriátussal* Temesvárt. Ezen Várban vagon Brigad. Gen. Májor *Ventháim*, *Alvintzinek* és *Devinsnek* 2 fertály Bataliomjával. A' *Ferentz* fő Hertzeg Regementje *Oroszházán*, *Anspakh* vasas *Szentmiklósban*; *Naszszau Varashelyt*; *Vürtemberg* Dragonyos Gyarmatban; a' *Vurmzer* Húszárji *Oppovában*; *Harrák Hatzfelden*; Az Erdödi Húszárnak 6 Sqvadroma *Vellentzben*, 2 *Szuppáneknben*, 2 *Gládovában*, *Serviában*; *Lattermannah* 1 Batal. *Kládovában*, 1 Bat. *Boktsányban* a' Bánátban. A' *Bojér* Szabad-ferge *Cserneftöben* Oláh-országban; *Durláknak* 1 Batal. az

Al.

Allion hegyén, 1 *Fadtsétben*; Az *Illyriai Oláh* fe-
regnek 1 *Bat. Szuppáneknél*, 1 *Méhádiánál*; *Devins-*
nek 2. *Bat. Orovitzában*; A' *Bronovetz Szabad-fer-*
ge-is Szuppáneknél és Méhádiában; *Rájszki Daravá-*
ban nem meltsze *Karánsebeshez*; *Tertzi Lugosban*
Károly Versetzben; *Ferdinánd Toskóna Aradon*;
Langlois Lippában; *Stáin Ujj-Aradban*; *Eszterházy*
Miklós Ó-Aradban; a' *Tábori szekerefek Lugosban*.
— A' tavallyi háboru alkalmatosságával a' *Tö-*
rök Tartományokból 30-ezer Lélek takaradott a'
Hertzeg Potemkin jószágába *Smilába* Lengyel-ország-
ban; kik itt meg-telepedni akartak. — Az *Ujj-Or-*
sovánál vólt *Török* hajók közzül 3 a' *Dunán* le-
vedzett *Vidin*-felé azon kívül, hogy a' mié-
inknek leg-nagyobb tüzelések-is azokat meg-gátol-
hatták vólna. Kétség kívül segítség' kérni men-
tek, minthogy a' *Porta* már rendelést tett *Gládo-*
vának visszavételére; mellyet ha vissza-vehetné-
nek, *Orsovának* nagy segítségére lehetne.

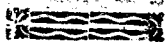
Erdély Dec. 22-dikén: „Semmi Ujsággal nem
szólgálhatak egyébbel az *Urnak*, hanem azzal,
hogy a' *Márkális* szék ebben a' *Vármegyében* meg-
esett *Désen* ezen hónapnak 21-dikén, és igen szépen
ment véghez. Az ő *Felsége* kívánságát örömeft tel-
lyesítette a' *Nemesség*. Ennek felette. — *Naszodon*
már 5 esztendőtol fogva szüntelen terhes és bete-
ges vala egy *Aszszony*, de azon idő alatt a' szü-
lést még-is haszontalanul várják vala, noha nagyon
vafag vala. Az el-múlt hónapban darabonként
szülé-el gyermekét, a' mellyet 5 esztendőtol fog-
va a' *Méhében* hordozott, és az *Aszszony* máig-is
élet

életben vagyon. — „ A' Nagy Szamos a' jeget már egélszen el-vitte, de most megint fogy és kemény hidegek járnak. A' Buza Befztertzén és a' Nagy Szamos mellett, a' szép 4 és 5 márvás vékája. A' Török-búzának 14 garas; a' Zabnak 20 kr. a' Bornak vedre 4 márvás. — „ M. Jábrotzki Jánosné Afzfonyt Septembernek 2-dikára virradolag itten meg-ölte az Oláh Bérefse, egy Szabó Mária nevü Kolosvári főző Afzfonyával meg-edgyezve; a' pénzéért; de nem kaphatták-meg a' pénzt a' ládában, és mingyárt a' Vármegye szemes Tiszt Urai által *Standrecht* tartatván ezen Gonosztévőkre, mind a'-kettőt helybe fel-akasztották; Illyen rósz gyümmöltset terem itt sok fa!

Városdról. Dec. 30-dikán. „ Zagráb Vármegyének V. Szolgabirája *Marjosevits* Ur a' Kulpa vizébe holt. Erre vala bízva a' tüzi-fának Károlyvárra való költöztetése, és midőn maga-is evezni kívánna, a' vízbe esett. — Pétsről is Dec. 26-dikán ezt írják: „ A' halandóság sokkal nagyobb erőt vett most rajtunk, mint máskor. A' napokban meg-halozék a' mi kedves Vármegye Notáriusunk *Petrotzky* Ur, életének leg-virágzóbb idejében. Azután meg-hala, és halva hozaték a' maga jofzágába a' mi öreg Vitze Ifpányunk *Huitsy* Ur, má pedig meg-hala ama nevezetes Poéta Káptalanbéli Pap *Agits* Ur. Nálunk tsak így van az állapot; egy nap-is úgy az égről le-nem megy, hogy 6 — 7 — 8 nevezetes halatjaink ne vólnának.

A' napokban egynéhányfzor hószfzos tanátskozásban vala H. *Kaunitz Laudonnal*. Nevezetesen

a' múlt héten Szeredán 6 óráig mondotnak együtt tanátskoztaknak lenni. — A' Berlini Udvar a' Varsóból 16. Dec. költ Levelek -szerint köti frigyét a' Portával frigyes Lengyel-országgal, minden erejéből segítségét ígér ezeknek. — *Jafából* azt írják Dec. 22-dikén: „Hogy a' Muszkák *Ukrániábn* vagynak, abban senki tovább nem kétkelhetnek. Valójában, szól az író, attól félhetünk, hogy ha a' Törökökkel békeségünk talánna is lenni, más felől égi-háborunk esik. — A' Dívány Belgrádnak el-veztését a' *Londani* és *Berlini* Udvaroknak leg-ottan tudtokra adta, és a' békeség' közben járására kérte ezeket; mely olly hirtelen meg nem eshetik; mivel nagy gátok vagynak az útban. — Bétsbe naponként érkeznek a' környékből hozott Rékluták. 27-dik Decemb. írják *Párisból*, hogy a' Szt. *Domiqueből* jött Levelek nem igen kedvesek. A' Frantzia *Colonusok*-is zenebonáskodnak; 12 kerületek már fegyvert fogtanak, és 4000 fekete Szeretsen legény áll edgyütt táborban, és már annyira ment a' dolog, hogy innen a' Frantzia Tisztviselők mind meg-szöktenek. — *Lilló* és *Liefkenshoek* Várait, edgyiket Dec. 25 — a' másikat 27-dikén meg-vették a' zenebonások. — *Vesztfaliából*, azt írják *Lütikhből*, megint Pruszszus katonákat várunk, és ezen Hertzegséget fogják meg-szállani — pedig ezek tsendességben vagynak — éless a' Politika!! — Most tsak álmodozunk; de minden órán Ujságot fogunk írni.